

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2023-05-22

Plats och tid: Storskär/Norrskär, kl. 18:00
Kallade: Ledamöter
Underrättade: Ersättare
Vid förhinder: Meddela ersättare och nämndens sekreterare anton.hallstrom@vaxholm.se
Information: Ärendena har delats in i A- och B-ärenden. Detta innebär att de ärenden som är markerade med A inte kommer att föredras och att de ärenden som är markerade med B kommer att föredras under sammanträdet. Vid frågor om A-ärenden, kontakta gärna förvaltningen innan sammanträdet.

Ärende Beskrivning Föredragande

Ärende	Beskrivning	Föredragande
1	Justering och fastställande av föredragningslistan	Ordföranden
2 B	Förvaltningen informerar	André Wallin/Monica Lalander/Petri Goman
3 B	Insatser stimulansmedel psykisk ohälsa 2023	Sara Sandbacka
4 B	Tertialbokslut 1 2023	Maria Wallander Halen/Lina Tolander
5 A	Svar på motion om senare skolstart i kommunala högstadieskolor	Lina Tolander
6 A	Rapport antal inskrivningar i förskolan 2022	Annicka Lönnbäck
7 A	Utredningsuppdrag frivillig verksamhet, ö-bidrag	André Wallin
8 A	Utredningsuppdrag frivillig verksamhet, bidrag måltidsenheten	André Wallin
9 A	Utredningsuppdrag frivillig verksamhet, öppna förskolan	André Wallin

10 B	Rapport från kontaktpolitiker	Kontaktpolitiker
11 A	Redovisning av delegeringsbeslut 2023	Anton Hallström
12 A	Utestående uppdrag 2023	Anton Hallström

Peter Lindqvist (M)
Ordförande

Anton Hallström
Sekreterare

Utbildningsförvaltningen
Sara Sandbacka
Strateg social hållbarhet

Stimulansmedel och projektplan psykisk ohälsa 2023

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i arbetet med psykisk hälsa för att bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå. Med hjälp av tilldelade stimulansmedel pågår ett samarbete i Stockholms län mellan Storsthlm (länets 26 kommuner), Region Stockholm och NSPH (Nationella Samverkan för Psykisk Hälsa) Stockholms län.

Varje kommun har utsett en samordnare som bjuds in av Storsthlm för information, stöd och dialog kring de gemensamma medlen. I Vaxholms stad har det mellan 2018 fram till februari 2023 varit tidigare hållbarhetschef som varit samordnare, från och med 1 mars 2023 är det strateg för social hållbarhet som är samordnare med utgångspunkt att medlen skall fördelas övergripande utefter behov i staden.

Arbete med att stärka den psykiska hälsan i befolkningen i Vaxholms stad pågår och en rad utökade satsningar har genomförts under de senaste åren. Staden prioriterar insatser med hjälp av stimulansmedel som ger effekt, möjliggör testning av en annan arbetsmetod eller ger ett mervärde utöver pågående verksamhet. Insatserna skall ske i samverkan mellan stadens verksamheter.

Tilldelade stimulansmedel Vaxholms stad 2023

223 310 kronor för utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner

113 355 kronor för kunskapsbaserad hälso- och sjukvård

101 449 kronor för suicidpreventivt arbete

48 709 kronor för stärkt samverkan för personer med samsjuklighet

Summa år 2023: 486 823 kronor

Planerade insatser för stimulansmedel 2023

1. Utökning av högstadieskolans arbete med psykisk hälsa	300 000
2. Fortbildning elevhälsa/skolpersonal låg- och mellanstadieskolorna	60 000
3. Utökad nattvandring	30 000
4. Dans för hälsa	5 000
5. Utbildning för socialtjänsten	6 000
6. YAM-instruktörsutbildning	10 000
7. Uppdatera informationsfolder om föräldrastöd	15 000
8. Inför killgrupp i anslutning till ungdomsgården	20 000

Summa planerade insatser: 446 000

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barns förutsättningar för en god psykisk hälsa skiljer sig åt redan från födseln. Detta innebär dels att en del barn löper större risk att drabbas av ohälsa samt att konsekvenserna av att drabbas blir mer allvarliga och långtgående.

Hur människor mår påverkas av många olika faktorer. Individuella faktorer kan handla om kön, ålder, arv, och eventuella funktionsvariationer. Välmående och god psykisk hälsa påverkas liksom den fysiska hälsan även av kontextuella faktorer, såsom social situation, familjens eller individens ekonomi, kultur, miljö, ekonomi och samhällsutveckling. Psykisk hälsa är därför nära sammanvävt med flertalet politikområden, till exempel hälso- och sjukvård, arbetsliv, folkhälsa, utbildning och socialtjänst.

Insatserna utgår där det är möjligt utifrån beprövad erfarenhet och vetenskapliga metoder samt att barnkonventionens artikel 2, 3, 6 och 12 är beaktade.

Artikel 2 (alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter, ingen får diskrimineras) är genomgående för alla de insatser som berör barn genom valda insatser som ska kunna genomföras och anpassas för att nå alla.

Artikel 3 (beslut rörande barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa) har beaktats genom att de flesta insatser är riktade mot barn för att öka deras mående och psykiska hälsa. Artikel 6 (barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling) genom arbetet att alla barn ska öka sin psykiska hälsa och minska sin ohälsa.

Artikel 12 (barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet) genom att ge barn en möjlighet att svara på enkäter utifrån sin hälsa och vanor som skapar underlag för utveckling och beslut av insatser i staden.

Jämställdhetsperspektivet

En högre andel kvinnor/flickor anger en sämre upplevd hälsa, står för en större andel av sjukskrivningarna medan män inte söker vård för psykiska problem och har svårare att sätta ord på känslor samt tar sitt liv i större utsträckning. Stockholmsenkäten har identifierat att en stor andel flickor anger psykiska besvär i Vaxholm (vilket i sig inte innebär att så är fallet då vi sett att pojkar inte anger psykiska besvär i samma utsträckning). Insatsen Dans för hälsa är ett exempel som når ut till fler flickor än pojkar exempelvis. Vi ser dock en ökning bland pojkarnas psykiska ohälsa där exempel på insats under året kommer vara en killgrupp för att öppna upp och prata om psykisk ohälsa och vart man kan

söka hjälp och stöd. Vi behöver dock arbeta brett och universellt för att skapa bättre förutsättningar för alla.

Att arbeta för att minska ojämlikhet, främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa gynnar jämställdhet och en god hälsa i hela befolkningen.

Måluppfyllelse

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för kommunens arbete med social hållbarhet och bidrar måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbetet är i linje med Agenda 2030's globala mål (utöver ovan nämnt 5. Jämställdhet):

3. God hälsa och välbefinnande: Arbetet är i linje med delmålet att *främja mental hälsa* och planerade insatser är i linje med angivna åtgärder i Vaxholms stads hållbarhetsstrategi.

10. Minskad ojämlikhet: Arbetet utgår från grundläggande mänskliga rättigheter och diskrimineringsgrunder, och insatser ska erbjudas alla människor proportionellt utifrån deras behov och deras olika förutsättningar.

13. Bekämpa klimatförändringarna: Psykisk hälsa och välbefinnande har en direkt positiv effekt på hållbara miljövänliga beteenden hos befolkningen.

Finansiering

Arbetet samfinansieras genom befintliga resurser, framförallt genom personalkostnader och statliga stimulansmedel.

Bedömning

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKR samt till styrgruppen för psykisk hälsa i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer staden barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i kommunen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande Stimulansmedel och projektplan psykisk ohälsa 2023, 2023-05-08

Projektplan Psykisk hälsa 2023, 2023-05-08

Psykisk hälsa 2023 Nuläge och insatser, 2023-05-08

Kopia på beslutet till:

För åtgärd:

sara.sandbacka@vaxholm.se

Sara Sandbacka, strateg social hållbarhet, utbildningsförvaltningen.

VAXHOLMS
STAD

Psykisk ohälsa i Vaxholms stad

Nuläge och förslag på insatser

Sara Sandbacka

2023-05-08

Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund.....	3
3. Syfte.....	4
3.1 Frågeställningar.....	4
4. Analys	5
5. Hur kan insatser prioriteras?	10
6. Planerat utvecklingsarbete inom utbildningsförvaltningen	11
Källor	12

1. Sammanfattning

Arbetet med psykisk hälsa och ohälsa har pågått under en lång tid i Vaxholms stad där insatser har prioriterats utifrån behov som har identifierats från regionala rapporter samt lokala enkäter. Här presenteras en sammanställning utifrån aktuella forskningsrapporter samt Stockholmsenkäten för att presentera en nulägesbild av den psykiska ohälsan i Vaxholms stads samt jämförelse med andra kommuner. Denna rapport är ett underlag för prioriterade insatser för psykisk ohälsa under 2023 och för att öka kunskapen om nuläget och trender. Utbildningsförvaltningen avser att under hösten 2023 arbeta vidare med en fördjupad nulägesbild av den psykiska ohälsan i staden i samverkan med rektorer och enheten samverkan och stöd.

Psykisk ohälsa påverkas av många olika faktorer där bland annat villkor under uppväxten, vanor och beteenden, ekonomiska och sociala förutsättningar och vår förmåga att hantera påfrestningar spelar in. Rapporten kommer att vara uppdelad efter kön och ålder där en sammanställning på regional nivå finns samt mer specifika data utifrån Stockholmsenkäten med fokus på unga i Vaxholms stad.

Utifrån nuläget presenteras lokala insatser för 2023 där fokus kommer vara på utbildning/fortbildning av skolpersonal, föräldrastöd, förebyggande insatser och främja skolnärvaro.

2. Bakgrund

Arbetet med psykisk hälsa har pågått under en lång tid i Vaxholms stad där insatser har prioriterats utifrån behov som har identifierats från regionala rapporter samt lokala enkäter. Utifrån identifierade behov har insatser planerats och genomförts i olika verksamheter för att utveckla arbetet inom området psykisk ohälsa och hälsa. En del av insatserna har blivit permanent integrerat i verksamheterna medan andra har pågått i projektform. En stor del av insatserna kopplade till psykisk hälsa finansieras utifrån stimulansmedel från den läns gemensamma satsningen Uppdrag Psykisk Hälsa Stockholms län. Satsningen sker i samverkan mellan kommunerna (genom förbundet Storsthlm), Region Stockholm samt Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Stockholms län och utgår från tidigare framtagna nulägesanalyser och årliga handlingsplaner.

Sedan år 2020 finns en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner som omfattar medel för läns gemensamma satsningar mellan huvudmännen och andra regionala aktörer. Regeringen har i budgetpropositionen för 2022 angett intentionen att förlänga satsningarna på psykisk hälsa och suicidprevention även under 2023 och 2024, med ytterligare förstärkning till primärvårdens arbete.

Utifrån intresse från barn- och utbildningsnämnden i Vaxholms stad efterfrågades en sammanfattande rapport av nuläget kring psykisk ohälsa och de insatser som Vaxholms stad planerar att genomföra under 2023 utifrån tilldelade stimulansmedel för psykisk ohälsa. Nulägesrapporten är baserad på den regionala rapporten Psykisk ohälsa i Stockholms län - nuläge och förslag på åtgärder¹, Fördjupningsstudie psykisk

¹ CES, rapport 2022:13 Psykisk ohälsa i Stockholms län – nuläge och förslag på åtgärder.

hälsa från Storsthlm², Insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2023³ samt resultat från Stockholmsenkäten 2022.

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år där elever i åk 9 och år 2 på gymnasiet får svara på frågor inom områdena psykisk hälsa, skola, fritid, föräldrar, droger och spel samt brott och utsatthet för brott. Under 2018 och 2020 adderades även frågor kring erfarenhet av sexuella trakasserier.

3. Syfte

Denna nulägesrapport syftar till att öka kunskapen om nuläget och trender för den psykiska hälsan i Vaxholms stad. Resultatet av den sammanfattande data samt analys ska ligga till grund för förslag till fortsatt utvecklingsarbete med lokala satsningar och insatser för den psykisk ohälsan i befolkningen.

I många fall finns statistik och data bara på nationell eller regional nivå. Vissa slutsatser kan ändå dras utifrån denna till de lokala förutsättningarna.

3.1 Frågeställningar

Rapporten utgår från följande frågeställningar:

1. Hur ser den psykisk ohälsan ut i Vaxholms stad och länet som helhet?
2. Hur ser utveckling av den psykiska ohälsan ut och vilka skillnader finns mellan könen?
3. Vilka insatser bör Vaxholms stad prioritera?

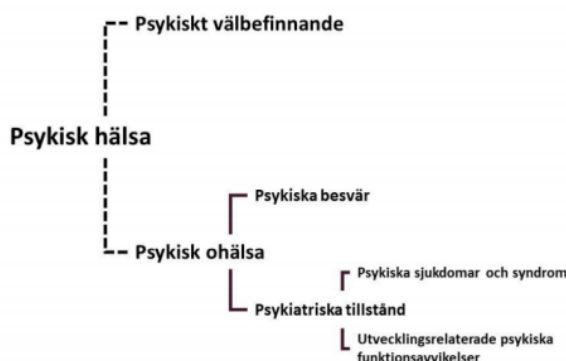
² STORSTHLM 2022, fördjupningsstudie psykisk hälsa.

³ SKR 2022/00756, Insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2023.

4. Analys

Nulägesrapporten baseras på ovan nämnda rapporter och resultat från Stockholmsenkäten. Den regionala rapporten Psykisk ohälsa i Stockholms län¹, som publicerades i oktober 2022, utgiven av Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin använder följande termer och begrepp i sin rapport:

- Psykisk hälsa används som ett paraplybegrepp som innefattar både psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa.
- Psykisk ohälsa är ett relativt brett begrepp som innefattar både psykiska besvär och psykiatriska diagnoser.
- Psykiska besvär används i rapporten som ett begrepp för självskattad psykisk ohälsa.
- Psykiatriska diagnoser används för att beskriva psykiatriska tillstånd som registrerats inom vården.

Modell för att beskriva hur begrepp inom området psykisk hälsa förhåller sig till varandra.

Psykisk hälsa påverkas av många olika faktorer där bland annat villkor under uppväxten, vanor och beteenden, ekonomiska och sociala förutsättningar och vår förmåga att hantera påfrestningar spelar in. Kort sagt handlar det om hur vi lever, vad vi gör och vad vi är med om. Utifrån statistik kan man se att psykisk ohälsa ökar i Stockholms län och att det syns geografiska skillnader inom länet.

Först kommer nuläget att beskrivas i länet med förslag på insatser som är presenterade från nyligen publicerade rapporter. Sedan kommer mer statistik att beskrivas med fokus på unga i Vaxholm stad.

Stockholms län:

Unga kvinnor

Rapporten¹ visar att det finns skillnader mellan kvinnor och män både vad gäller självskattade psykiska besvär och vård för psykisk ohälsa. Kvinnor har för samtliga åldersgrupper som undersökts något högre självskattad oro och ångest jämfört med män. Andelen som får en ångestdiagnos i vården är också högre för kvinnor än män, och ångestdiagnoser är de diagnoser som har ökat mest hos kvinnor under de senaste åtta åren. För självskattade psykiska besvär (både ångest och depression) syns de största skillnaderna mellan kvinnor och män hos de unga (16–24 år), där en större andel unga kvinnor

rapporterar besvär. Unga kvinnor är den grupp som rapporterar mest besvär, och även den grupp där störst andel får vård för psykisk ohälsa.

Slutsats: Ångest är vanligare hos kvinnor än män, och utifrån vårddata är det den problematik som har ökat mest hos kvinnor de senaste åtta åren, framför allt i åldersgruppen 18–24 år. Unga kvinnor borde alltså vara en särskilt prioriterad grupp.

Förslag på insatser: Det finns god evidens för behandling av ångestsyndrom, till exempel kognitiv beteendeterapi. Socialstyrelsen bedömer dock att tillgängligheten till sådan behandling behöver öka¹. Det är viktigt att evidensbaserad behandling är tillgänglig i ett tidigt skede inom primärvårdens första linje. Idag får många ungdomar (gruppen 13–17 år) vård för psykisk ohälsa inom den specialiserade psykiatrin. Förebyggande insatser är önskvärda för att exempelvis förbygga ångest hos skolbarn. Ångestproblematik kan komma från flera sammantagna faktorer där bland annat utsatt ekonomisk situation, livsstilsfaktorer (låg fysisk aktivitet, rökning) och svårigheter tidigt i livet (förlust av förälder, separation, psykisk sjukdom hos förälder, utsatthet och misshandel) är riskfaktorer. Det finns även viss forskning som visar att hög användning av sociala medier kan ha en påverkan på ångestproblematik. Därför är det gynnsamt med att försöka påverka fler riskfaktorer samtidigt, och även erbjuda tidiga insatser till föräldrar.

Unga män

Unga vuxna är den grupp där störst andel rapporterar psykiska besvär¹. Även om unga kvinnor sticker ut (som beskrivits ovan) så bör det betonas att unga män rapporterar lika mycket eller mer besvär än kvinnor och män i äldre åldersgrupper. Den stora andelen unga män som anger besvär som tyder på depression eller ångestsyndrom motsvaras inte av vårddata. Även om andelen unga män som får vård har ökat de senaste åtta åren är det fortfarande en lägre andel unga män som får vård för psykisk ohälsa jämfört med kvinnor i alla åldersgrupper från 13 år och uppåt.

Slutsats: Det finns en diskrepans mellan unga mäns självskattade psykiska ohälsa och mängden vård för psykisk ohälsa, vilket talar för att unga män underkonsumerar vård för psykisk ohälsa.

Förslag på insatser: Sveriges Kommuner och Regioner har gett ut en rapport om maskulinitet och psykisk hälsa, som bland annat tar upp möjliga anledningar till att män söker vård i lägre grad än kvinnor. Rapporten ger förslag på hur man kan sänka trösklarna för att män ska söka vård som motsvarar behoven. Exempel på detta är att öka kunskapen om var och när man kan söka hjälp genom uppsökande verksamhet från aktörer som arbetar med psykisk ohälsa, hänvisningar till kunskap och stöd på nätet, samt information i skolan.

Barn under 15 år

Det saknas undersökningar av självskattade (eller föräldraskattade) psykiska besvär hos barn under 15 år på regionnivå. Det gör att det finns begränsat med information om psykiska besvär hos barn under 15 år¹. Siffror från internationella undersökningen Skolbarns hälsovanor visar dock en ökad trend där andelen flickor mellan 11–15 år uppger att de känner sig nedstämda ungefär varje dag. Man ser även en

ökning bland pojkar men inte i samma utsträckning som för flickor. Undersökningen genomförs var fjärde år där man ser en ökning av nedstämdhet sedan 1985⁴.

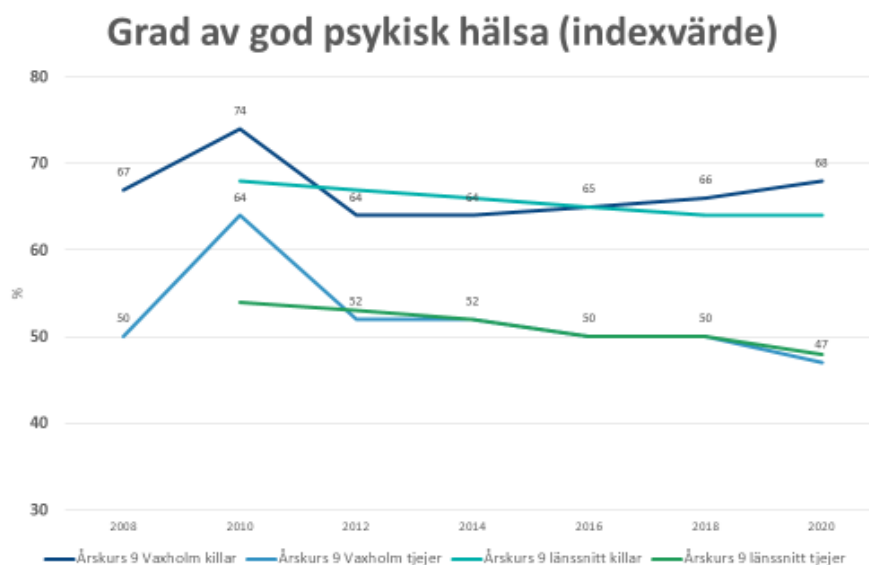
Förslag på insatser: Utveckla Stockholmsenkäten så att den även kan genomföras redan från årskurs 4. I dagläget genomförs den i årskurs 9 vilket är 15–16 åringar. Att gå ner i åldrar skulle kunna bidra med viktig information om den psykiska hälsan i åldersgruppen barn under 15 år.

För att kunna få en bredare bild av måendet och den psykiska hälsan skulle Stockholmsenkäten behöva lägga till fler frågor kring oro och ångest vilket saknas i dagläget men som är ett av de vanligaste besvären. I dagens utformning rör frågorna mer depressiva besvär och kroppsliga symtom kopplade till psykiska besvär (till exempel magont och huvudvärk). Önskvärt är även att kunna mäta hur den psykiska hälsan ser ut hos yngre barn (under 15 år), där det finns förslag att skapa och genomföra en förenklad men liknande enkät som Stockholmsenkäten att genomföra från årskurs 4.

Folkhälsomyndigheten genomför undersökningen Skolbarns hälsovanor i årskurs 5, 7 och 9 och har från och med förra året utökat urvalet så att resultat kan presenteras på regionnivå, men att få resultat på kommunnivå är inte möjligt. Dock saknar denna undersökning frågor om oro och ångest.

Vaxholms stad:

Siffror och statistik från Stockholmsenkäten:

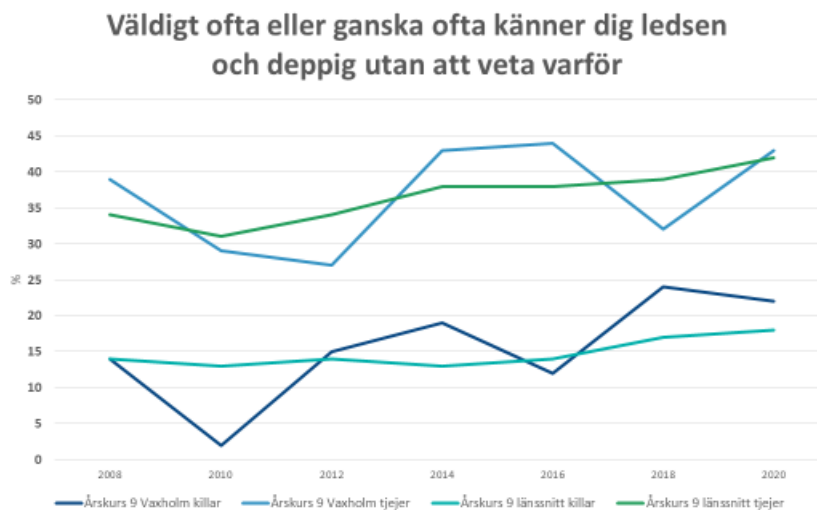

Frågorna som ställdes inom detta område är:

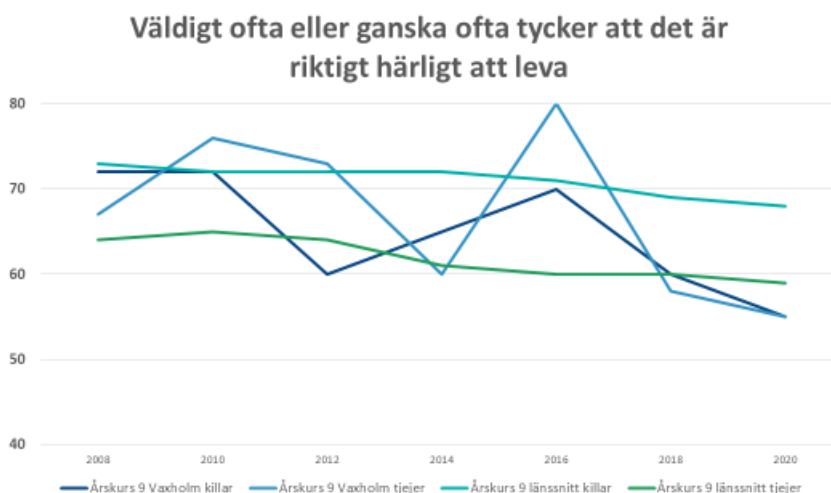
Hur ofta har Du haft huvudvärk detta läsår? Hur ofta har Du dålig aptit? Hur ofta har Du under detta läsår haft "nervös mage" (t ex magknip, magkramp, orolig mage, illamående, gaser, förstoppning eller diarré)?

⁴ FORTE, kunskapsöversikt Psykisk välbefinnande, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd hos barn och unga.

Ett högre indexvärde indikerar en bättre psykisk hälsa och resultaten visar att graden av god hälsa har sänkts sedan 2010 främst bland flickor, både i Vaxholm och i länet. För pojkarna i Vaxholms stad har däremot graden av god psykisk hälsa ökat jämfört med länet och flickorna.

Grafen visar om man ofta eller ganska ofta känner sig ledsen och deppig utan att veta varför. Det är en trend som generellt har ökat sedan 2010 både för flickor och pojkar, men en större procent av flickorna upplever detta jämfört med killar.

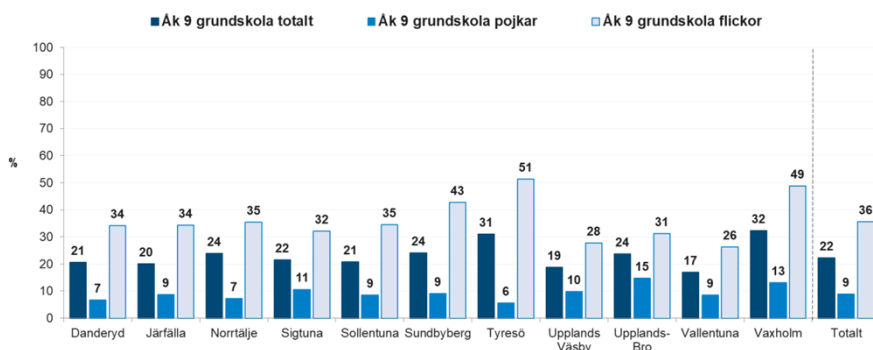
Grafen av att ofta eller väldigt ofta tycka att det är riktigt härligt att leva visar att länet har haft en svag nedåtgående trend, både för flickor och pojkar. För Vaxholms ungdomar syns också en nedåtgående trend från enkätens start 2008, med en avvikelse uppåt 2016 som kan relateras till en specifik årskurs.

FRÅGOR OM SEXUELLA TRAKASSERIER

108. Har du utsatt andra för sexuella trakasserier (t ex att du tagit på någon eller sagt något på ett sätt som de upplevt som obehagligt på nätet eller i verkliga livet). I så fall hur ofta?	Pojke							Flicka						
	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Antal svarande						50	38						51	42
Flera gånger/vecka						0	0						0	0
Ca 1 gång/vecka						0	0						2	0
Ca 1 gång/månad						0	5						0	0
Ca 1 gång/termin						0	0						2	2
Aldrig						100	95						96	98

109. Har du utsatts för sexuella trakasserier? (t ex att någon tagit på dig eller sagt något som du upplevt som obehagligt på nätet eller i verkliga livet). I så fall hur ofta?	Pojke							Flicka						
	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Antal svarande						51	38						45	42
Flera gånger/vecka						0	3						4	0
Ca 1 gång/vecka						2	0						4	0
Ca 1 gång/månad						0	3						11	10
Ca 1 gång/termin						2	5						27	31
Aldrig						96	89						53	60

Har du utsatts för sexuella trakasserier? (t.ex. att någon tagit på dig eller sagt något som du upplevt som obehagligt, på nätet eller IRL)?
(Andel Ja-svar)

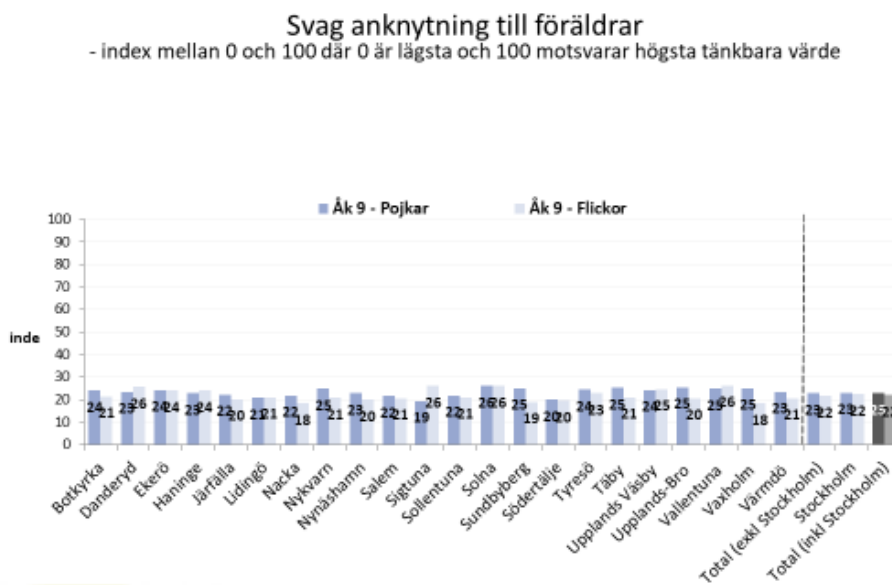

Frågan är ställd i Danderyd, Järfälla, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Sundbyberg, Tyresö, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Vallentuna och Vaxholm.

Resultat år 2022

För frågan om sexuella trakasserier saknas statistik för jämförelse längre bak i tiden. Resultaten visar dock att några fler pojkar har utsatt andra för sexuella trakasserier under 2020 jämfört med 2018 (översta bilden). Siffrorna för att ha blivit utsatt är dock betydligt högre hos flickor än pojkar, men har blivit något lägre under 2020 jämfört med 2018. Den nedre bilden visar siffror för 2022 där fler flickor än pojkar i Vaxholm stad har blivit utsatta för sexuella trakasserier. Jämfört med länet har Vaxholm högre siffror för både pojkar och flickor.

Svag anknytning till föräldrar. Höga värden indikerar svagare anknytning. Nyckeltalet är ett index baserat på frågorna (samtliga med omvänd kodning): Om Du har ett personligt problem, kan Du be någon av dina föräldrar/vårdnadshavare om hjälp? Jag bryr mig om vad mina föräldrar/vårdnadshavare säger. Mina föräldrar/vårdnadshavare är en förebild för mig.

Svag anknytning till föräldrar är något som kan påverka den psykiska hälsan. Vaxholms flickor upplever en relativt stark anknytning till föräldrar jämfört med hela länet (ett av de lägsta värdena) medan pojkarna upplever en svagare anknytning jämfört med flickor just i Vaxholm.

5. Hur kan insatser prioriteras?

Utifrån nuläget och de områden som anges vara prioriterade i rapporten på regional nivå har insatser inom följande områden prioriterats i Vaxholms stad;

Att kunna prata om psykisk hälsa och ohälsa är viktigt. Trenden visar att fler killar mår sämre men tar inte den hjälp som finns att tillgå för det finns en osäkerhet kring vart man ska vända sig. För att öppna upp till mer samtal kring ämnet kommer en killgrupp att starta i anslutning till ungdomsgården utifrån beprövat material för ett visst antal träffar med olika samtalsämnen.

Ångesthantering och stressrelaterade problem är andra områden där förebyggande insatser riktade mot barn och unga behövs (inkluderat samtal om psykisk hälsa och ohälsa). För att nå en bredare målgrupp kommer Vaxholms stad fortsätta att arbeta med detta genom att satsa på fler utbildade instruktörer inom YAM (Youth aware of mental health) som kan delta i genomförandet av YAM som är en återkommande insats för elever på högstadiet.

Anknytning till föräldrar är av vikt för att förebygga psykisk ohälsa genom att kunna påverka fler riskfaktorer samtidigt där en del kan vara tidiga insatser för föräldrar genom föräldraskapsstöd. Därför

satsar staden på att uppdatera den informationsfolder som finns med alla insatser som erbjuds inom föräldrastöd som finns från 0–18 år i form av gruppträffar med andra föräldrar tillsammans med en gruppleddare.

Att främja den psykisk hälsan kan både främja skolnärvaro och förebygga skolfrånvaro hos barn och unga. En insats i detta arbete är en ungdomspedagog på Kronängsskolan som arbetar med psykisk hälsa genom att tidigt kunna upptäcka elever i riskzoner och kunna planera för behovsanpassade insatser för att främja både psykisk hälsa och skolnärvaro.

Skolfrånvaro är inget som enbart sker på högstadiet, psykisk ohälsa ökar i de yngre åldersgrupperna. Här behövs tidigare insatser sättas in för att främja den psykiska hälsan och förebygga den psykiska ohälsan. En insats som Vaxholms stad har valt att genomföra är att kunna fortbilda elevhälsa och skolpersonal i låg- och mellanstadieskolorna inom områdena psykisk ohälsa, frånvaro och sexuella trakasserier för att kunna förebygga dessa problem och främja den psykiska hälsan.

6. Planerat utvecklingsarbete inom utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen har ett långsiktigt prioriterat mål som innebär att alla verksamheter ska utveckla arbetet med tillgängligt lärande. I det ingår de tre områdena social, fysisk och pedagogisk tillgänglighet.

Under läsåret 2023/2024 kommer samtliga medarbetare medverka i insatser som syftar till att öka vår kompetens inom området. Det innefattar gemensamma föreläsningar och enhetsspecifika aktiviteter.

En särskild prioriterad insats inom tillgänglighet är översyn av processen för problematisk skolfrånvaro, som ofta hänger ihop med psykisk ohälsa. Under läsåret kommer förvaltningen tillsammans med verksamheterna analysera processen och revidera utefter behov och möjlighet med syfte att minska den problematiska skolfrånvaron.

Under hösten 2023 avser förvaltningen att presentera en fördjupad nulägesbild av den psykiska ohälsan framtagen tillsammans med rektorer och enheten samverkan och stöd. Där kommer en fördjupning av nuläget beskrivas, fortsatta behov och utvecklingsinsatser.

Källor

1. CES, rapport 2022:13 Psykisk ohälsa i Stockholms län – nuläge och förslag på åtgärder.
2. STORSTHLM 2022, fördjupningsstudie psykisk hälsa – underlag för planering och utveckling av det regionala arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention i Stockholms län.
3. SKR 2022/00756, Insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2023 – överenskommelse mellan staten och Sverige Kommuner och Regioner.
4. FORTE, kunskapsöversikt Psykisk välbefinnande, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd hos barn och unga – begrepp, mätmetoder och förekomst.

Projektplan stimulansmedel Psykisk hälsa 2023

Om Uppdrag psykisk hälsa

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av ett samarbete mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och regeringen som har utvecklats under många år genom årsvisa överenskommelser. SKR samordnar arbetet genom projektet Uppdrag Psykisk Hälsa. Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå.

Uppdrag Psykisk Hälsa i Stockholms län är namnet på det regionala arbetet kring psykisk hälsa. Med hjälp av stimulansmedel pågår ett samarbete i Stockholms län mellan Storsthlm (länets 26 kommuner), Region Stockholm och NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa) Stockholms län. Varje kommun har utsett en samordnare som bjuds in av Storsthlm för nätverkande, gemensam information samt stöd och dialog kring de gemensamma medlen. I Vaxholms stad är det sedan mars 2023 strateg för social hållbarhet som är samordnare med utgångspunkt att medlen skall fördelas övergripande i kommunen utefter behov.

Syfte och mål

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Det långsiktiga målet med den breda satsningen är det ska finnas en struktur för att bedriva effektivt det regionala utvecklingsarbetet kring förbättrad psykisk hälsa i befolkningen.

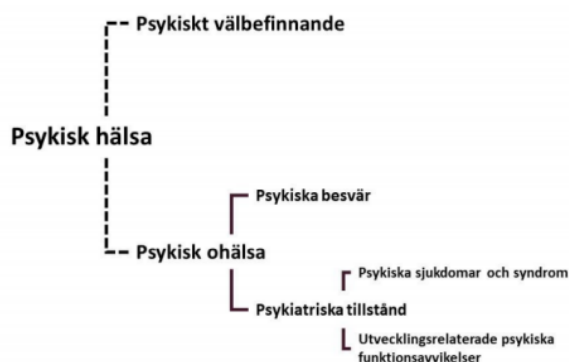
Under 2023 har den regionala satsningen på området psykisk hälsa följande fokusområden där det finns ett särskilt behov av insatser. Dessa områden är:

- Främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa bland barn och unga.
- Stärka det suicidpreventiva arbetet.
- Utveckla en mer kunskapsbaserad vård och omsorg för personer med långvariga psykiatriska tillstånd.
- Stärka vård och behandling av psykisk ohälsa.

Definitioner av begrepp inom området psykisk hälsa

Världshälsoorganisationens definierar psykisk hälsa "som ett tillstånd av psykiskt välbefinnande där varje individ kan förverkliga sina egna möjligheter, klara av vanliga påfrestningar, arbeta produktivt och bidra till det samhälle som hen lever i" (Världshälsoorganisationen, 2003).

Nyligen tog SKR, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU (Statens Beredning för medicinsk och social Utvärdering) fram en modell för definitioner av begrepp inom området psykisk hälsa. Modellen börjar i det överordnade paraplybegreppet psykisk hälsa som har dimensionerna psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Psykiskt välbefinnande och psykiatriska tillstånd är olika dimensioner och inte varandras motsatser. Även om det finns samband mellan dimensionerna så kan exempelvis personer som inte har någon psykisk ohälsa uppleva ett lågt psykiskt välbefinnande. På samma sätt kan personer med psykiatriska tillstånd uppleva psykiskt välbefinnande.

Modell för att beskriva hur begrepp inom området psykisk hälsa förhåller sig till varandra.

Tilldelade stimulansmedel Vaxholms stad 2023

223 310 kronor för utvecklingsarbete utifrån handlingsplaner
 113 355 kronor för kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård
 48 709 kronor för stärkt samverkan för personer med samsjuklighet
 101 449 kronor för suicidpreventivt arbete

Summa år 2023: 486 823 kronor

Planerade insatser för stimulansmedel 2023:

1. Utökning av högstadieskolans arbete med psykisk hälsa	300 000
2. Fortbildning elevhälsan/skolpersonal låg- och mellanstadieskolorna	60 000
3. Utökad nattvandring	30 000
4. Dansa för hälsa	5 000
5. Utbildning för socialtjänsten	6 000
6. YAM- instruktörsutbildning	10 000
7. Uppdatera informationsfolder om föräldrastöd	15 000
8. Införa killgrupp i anslutning till ungdomsgården	20 000

Summa planerade insatser: 446 000

Organisation

Styrgruppen för stimulansmedel för psykisk hälsa består av; Socialchef, enhetschef barn och ungdom och avdelningschef från socialförvaltningen, utbildningschef samt enhetschef samverkan och stöd från barn- och utbildningsförvaltningen. Samman kallade och ansvarig samordnare är strateg social hållbarhet.

En projektgrupp bestående av strateg social hållbarhet, enhetschef samverkan och stöd och enhetschef barn och ungdom har arbetat fram förslag på insatser som presenterats för styrgruppen under ett gemensamt planeringsmöte.

Arbetet med att stärka den psykiska hälsan i befolkningen i Vaxholms stad pågår och en rad satsningar har genomförts under de senaste åren inom ram för budget.

Planerade insatser år 2023

Staden prioriterar insatser som ger effekt och innebär ett mervärde utöver pågående verksamheter. Insatserna sker i samverkan mellan berörda utförare inom befintliga verksamheter.

1. Kronängsskolan arbetar med extra resurs för psykisk hälsa (300 000)

Det finns fortsatt behov av extra resurs i form av ungdomspedagog i Kronängsskolan. Syftet med insatsen är att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa genom att öka möjligheten för att tidigt upptäcka elever i riskzon och kunna planera för behovsanpassade insatser. Pedagoger samverkar bland annat med samverkansteam, vårdnadshavare m.fl.

Effektmål:

- Ökad skolnärvaro
- Ökad upplevd psykisk hälsa

2. Fortbildning elevhälsan/skolpersonal låg- och mellanstadieskolorna (60 000)

Utifrån områdena psykisk ohälsa, frånvaro och sexuella trakasserier som är återkommande riskfaktorer utifrån enkäter och statistik, utbilda och fortbilda personal i F-6 skolorna. Höja kompetensen inom ovan områden för att trygga både elever och personal inom ovanstående områden.

Effektmål:

- Antal personal som genomförda planerade utbildningar

3. Utökad nattvandring (30 000)

För att möta det behov som finns av vuxennärvaro ute under helgkvällar, baserat på det antal ungdomar som finns ute, fortsätter satsningen på nattvandring. Detta framförallt i samverkan med föreningslivet som visat intresse av att bidra. 1000 kronor delas ut per vandrat tillfälle som kan gå till föreningskassan. Insatsen följs upp genom antal vandringar under året.

Effektmål:

- Antal tillfällen för nattvandring under 2023

4. Dans för hälsa (5 000)

Dans för hälsa är en framforskad metod vid Universitetssjukvårdens forskningscentrum som har visat sig framgångsrik för tjejer som upplever psykosomatiska besvär. Metoden går ut på kravlös dans två gånger i veckan utan krav på prestation för tjejer mellan 13-18 år. Studier visar att deltagarna får högre självskattad hälsa, minskad smärta, trötthet och stress samt minskar användning av smärtstillande medicin. Dans för hälsa är en implementerad metod i Vaxholm och kommunen fortsätter att satsa pengar på insatsen utifrån att den är kostnadseffektiv.

Effektmål:

- Antal tillfällen och deltagare
- Upplev hälsa hos deltagarna innan och efter genomförd metod

5. Utbildning socialtjänsten (6 000)

Fortbildning för socialtjänsten genom webbutbildningen "I mötet med familjer med NPF" som genomförs via Riksförbundet Attention. Syftet med kursen är att ge ökad kunskap om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, ökad förståelse och bättre förutsättningar i möten med familjer med NPF.

Effektmål:

- Antal deltagare som genomför utbildningen.

6. YAM instruktör (10 000)

Utbilda ytterligare en instruktör i metoden YAM – Youth aware of mental health.

Effektmål:

- Genomföra utbildning under hösten 2023.
- Genomföra YAM under 2024 för alla åk 9 i Kronängsskolan.

7. Uppdatera informationsfolder om föräldrastöd (15 000)

Vaxholms stad har utbildad personal inom föräldragrupperna ABC 0-2 år, ABC 3-12 år och Älskade Förbannade Tonåring. Folder med information om föräldrastödet behöver uppdateras och marknadsföras för att nå ut till fler deltagare till grupperna.

Effektmål:

- Antal deltagare.

8. Killgrupp i anslutning till Ungdomsgården (20 000)

Utifrån enkätsvar som visar att pojkar inom målgruppen 13-18 år uppger att de utsätter flickor för sexuella trakasserier kommer ett projekt utifrån materialet #killmiddag att genomföras på ungdomsgården.

Effektmål:

- Antal deltagare.
- Färre killar uppger att de utsätter andra för trakasserier.

Uppföljning, utvärdering och måluppfyllelse

Stimulansmedlen redovisas årligen till SKR, till styrgruppen samt till kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i Vaxholms stad. Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi barn och ungas hälsa och levnadsvillkor i staden.

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för stadens målområden och bidrar till måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbete är i linje med följande globala hållbarhetsmål;

3. God hälsa och välbefinnande.

5. Jämställdhet - Insatser och aktiviteter genomsyras med ett jämställdhetsperspektiv och data redovisas könsuppdelat.

10. Minskad ojämlikhet - Att arbeta med psykisk ohälsa bidrar till ökad jämlikhet.

Utbildningsförvaltningen
Lina Tolander
Verksamhetscontroller

Tertialbokslut 1 2023

Förslag till beslut

Tertialrapport 1 för barn- och utbildningsnämnden godkänns.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen redovisar tertialbokslut 1 (T1) 2023 för barn- och utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat, KF 2022-02-14/§ 6, att tertialbokslut 1 reduceras i omfattning. Tertialbokslut 1 är mer omfattande än övriga mindre bokslut i sin rapportering. Däremot rapporteras inte nyckeltal eller åtgärdsplanerna, och texternas omfattning reducerats. Tertialbokslut 1 innehåller driftredovisning, investeringsredovisning, exploateringsredovisning, resultaträkning samt en kortare verksamhetsberättelse.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Förslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Förslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande Tertialbokslut 1 2023, Lina Tolander, 2023-05-05

Bokslut Tertialbokslut 1 2023

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Kommunstyrelsen
Ekonomienheten, Koray Kahruman, koray.kahruman@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Lina Tolander
Verksamhetscontroller

Svar på motion om senare skolstart i kommunala högstadieskolor

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Centerpartiet i rubricerad motion yrkar att barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för schemaläggning där tidigaste starttiden i högstadiet är klockan 09:00. Syftet är att förbättra elevernas hälsa och studieresultat. Utbildningsförvaltningen har påbörjat en utredning men finner att ärendet är komplext och får påverkan på flera områden. Ledningen för den kommunala högstadieskolan, Kronängsskolan, är dock försiktigt positiva och har redan innevarande läsår senarelagt skolstarten på måndagar med utökning till fredagar kommande läsår. Ledningen kommer inom sin verksamhet vidare utreda möjligheten till att utöka en senare skolstart till fler dagar.

Bakgrund

Centerpartiet har lagt fram en motion med yrkande att barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för schemaläggning i Vaxholms högstadieskolor där tidigaste starttid för schemalagd ordinarie verksamhet sätts till 09:00 (kommunfullmäktige 2023-02-13). I motionen hänvisas framförallt till att en senare skolstart skulle förbättra elevernas fysiska och psykiska hälsa samt studieprestationer. Ytterligare argument för senare skolstart är minskad trängsel i kollektivtrafiken.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har i en arbetsgrupp bestående av verksamhetscontroller, rektor och biträdande rektor för den kommunala högstadieskolan, strateg för social hållbarhet samt skolskjutshandläggare påbörjat en utredning av ärendet. Att starta skoldagen senare innebär också skoldagen måste sluta senare. Arbetsgruppen har identifierat områden som kan påverkas av en förskjuten skoldag och för vissa av områdena kan en eventuell påverkan redogöras för redan nu. För övriga områden kommer skolan inom sin verksamhet vidare undersöka möjligheter och konsekvenser. Områden som identifierats är:

Arbetsmiljö (elevernas och personalens)

Lokaler
Schemaläggning
Studietid
Reviderad timplan
Organisation
Pedagogik
Måltider
Kulturskolans verksamheter
Behov av vuxna hemma
Barnets rättigheter
Vårdnadshavares åsikter
Elevernas åsikter
Jämställdhetsperspektiv
Hälsa och studieresultat (redogörs för nedan)
Skolskjuts (redogörs för nedan)

Hälsa och studieresultat

Det finns fortfarande inte så utbredd forskning inom området men vissa relevanta studier som presenteras nedan.

Utifrån undersökningar om svenska skolbarns hälsovanor ser man en liten ökning kring insomningssvårigheter hos 15-åringar, och redan vid 13 års ålder hos flickor. Insomningssvårigheterna har även ökat över tid, mellan 1986 och 2014. En orsak kan vara förändrade levnadsmönster i samhället som påverkar dygnsrytmen, men det kan även ha biologiska förklaringar utifrån hur den fysiologiska dygnsrytmen sker i samspel mellan genetik, dagsljus, melatonin och dygnsrytmcentrum i hjärnan vilket gör att en del människor klassas som kvälls- eller morgonmänniskor. Utifrån det perspektivet är cirka en tredjedel av svenska årskurs 7:or kvällsmänniskor vilket sedan ökar upp till årskurs 9 då nästan hälften av alla ungdomar är kvällsmänniskor. De har svårare att somna på kvällen och vilket kan leda till färre antal timmars sömn per natt. En förskjutning av dygnsrytmen kan påverka skolgången och livsstilen. Det finns även en könsskillnad mellan flickor och pojkar där fler pojkar klassas som kvällsmänniskor¹²³.

Att allt fler ungdomar anses vara kvällsmänniskor kan även förklaras med större tillgång till mobil, internet och tv som används under kvällstid som förskjuter melatoninkurvan och gör det svårare att komma ner i varv och somna, vilket även ökar morgontröttheten⁴. Förskjuten dygnsrytm och mindre sömn påverkar den kognitiva förmågan genom koncentrationsproblem, sämre minnesfunktion och

¹ Andersson A-K The Rythm of Adolescence, Örebro Studies 22, Örebro Universitet 2001

² John Garcia; Gerald Rosen; Mark Mahowald Circadian rhythms and circadian rhythm disorders in children and adolescents, Seminars in Pediatric Neurology, Vol 8, No 4 2001 pp 229-240

³ Nordlund, G, Lennernäs M, Gillberg M, Pernler H, Norberg H, Dygnsrytm och skolarbete, Pedagogiska institutionen Umeå universitet 74 2004

⁴ 4. Sakari Lemola, Nadine Perkinson-Gloor, Serge Brand Julia F. Dewald-Kaufmann Alexander Grob , Adolescents' Electronic Media Use at Night, Sleep Disturbance, and Depressive Symptoms in the Smartphone Age Journal of Youth and Adolescence February 2015, Volume 44, pp 405–418

sämre stresstolerans. Morgontrötthet och svårare att vakna i tid kan leda till sen ankomst eller skolfrånvaro som kan förstärka tidigare skolproblem⁵.

En lösning som har presenterat är att senarelägga skolstarten. Det finns några få studier på detta som genomförts i USA där starttiden i skolan från början var cirka klockan 07:30. Man kunde se att där starttiden senarelagts med 80 minuter användes hälften av tiden till mer sömn och andra hälften till senare sänggående⁶. I en annan studie senarelades skolstarten från klockan 07:45 till klockan 08:30. Vid första uppföljningen hade ungdomarna ökat sin sovtid med i genomsnitt 20 minuter men efter ett år hade den ökade sovtiden försvunnit. Resultatet var då förskjuten dygnsrytm men ingen mer sömn. Den upplevda tröttheten hos ungdomarna minskades dock något. Efter ett år kunde man på gruppnivå inte påvisa någon förändring av skolresultat, skolnärvaro, fysisk eller psykisk hälsa jämfört med innan⁷.

Sammanfattningsvis visar forskningen att minskad sömn kan påverka den psykiska hälsan genom att exempelvis stresståligheten sänks som i kombination med sömnbrist även kan leda till sämre prestation i skolan. Det finns dock inget stöd för att senare skolstart är lösningen då ungdomar tenderar att förskjuta sin sömn ännu mer istället för att sova ikapp den tiden som skulle ges på morgonen.

Vaxholms stads högstadiel elever har idag goda studieresultat med 92,3 procent av eleverna i årskurs 9 läsåret 2021/2022 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

Skolskjuts

För de flesta elever som åker buss till skolan påverkas inte möjligheten att ta sig till och från skolan av en förskjuten skoldag. Möjligtvis är det mindre trängsel i kollektivtrafiken på morgonen, däremot kan det vara mer trängsel på eftermiddagen. Morgonens och eftermiddagens senare resor till de olika öarna som nås med båt beräknas inte heller påverkas. Båttrafiken har tätt med turer under morgon och eftermiddag.

För elever boendes på Bogesund innebär en senare skolstart ett behov av taxi varje morgon. Fyra extraturer på morgonen per vecka för elever boende på Bogesund till Kronängsskolan beräknas uppgå till ca 96 000 kr per år. Idag reser de flesta elever på Kronängsskolan hem klockan 15:00, med undantag för enstaka elever som reser hem klockan 16:20 två dagar i veckan. I taxibilen som avgår klockan 15:00 samplaneras elever från andra skolor. Förutsatt att lektionerna planeras så eleverna inte slutar senare än klockan 16:20, bör tre extra eftermiddagsturer behövas. Kostnaden för de extra eftermiddagsturerna är ca 72 000 kr. Total extra kostnad för taxi blir då sammanlagt ca 168 000 kr för 2024, med en prisökning på 4 % per år innevarande avtalsperiod.

⁵ Nadine Perkinson-Gloor Sakari Lemola Alexander Grob, Sleep duration, positive attitude toward life, and academic achievement: the role of daytime tiredness, behavioral persistence, and school start times. *Journal of Adolescence* 2013 1-8

⁶ Dollman J1 , Ridley K, Olds T, Lowe E. Trends in the duration of school-day sleep among 10- to 15-year-old South Australians between 1985 and 2004. *Acta Paediatr.* 2007 Jul;96(7):1011-4.

⁷ Pamela V. Thacher, PhD and Serge V. Onyper, PhD Longitudinal Outcomes of Start Time Delay on Sleep, Behavior, and Achievement in High School , *Sleep.* 2016 Feb 1; 39(2): 271–281

Starttider för högstadieskolan idag

Under innevarande läsår har samtliga elever på Kronängsskolan sovmorgon på måndagar då undervisningen startar klockan 09:00. Eleverna uppskattar sovmorgonen och ledningen har beslutat att behålla den nästa läsår samt utöka med en sovmorgon på fredagar. På fredagar kommer skolan att erbjuda studietid klockan 08:00 - 08:40 för de elever som ändå önskar börja tidigare och få hjälp med läxor och prov. Kronängsskolans ledning är försiktigt positiva till en utökning av antalet dagar med senare skolstart för sina elever.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barnperspektivet är vägledande i frågan om en senare skolstart. Artiklar ur barnkonventionen som beaktas är artikel 2, icke-diskriminering, artikel 3, barnets bästa, artikel 6, rätten till utveckling, artikel 12, rätten att bli hörd, artikel 28, rätten till utbildning samt artikel 31, rätten till vila, fritid, lek och kultur.

Hur övriga områdets konsekvenser av en senare skolstart påverkar barnens rättigheter behöver analyseras.

Jämställdhetsperspektivet

Studier visar att fler pojkar än flickor är kvällsmänniskor. Jämställdhetsperspektivet behöver utredas vidare för att se om en senare skolstart påverkar pojkar och flickor olika.

Finansiering

Att införa senare skolstart där tidigast starttid i högstadieskolan är klockan 09:00 samtliga veckodagar medför en ökad kostnad för skolskjuts med ca 168 000 kronor per år, vilket kan innebära behov av extra medel i budget. Utöver ökad skolskjutskostnad ser förvaltningen en risk för ökade personalkostnader.

Bedömning

Ledningen för den kommunala högstadieskolan kan se fördelar med en senare skolstart och kommer inom sin verksamhet utreda frågan vidare för att se huruvida det är möjligt att införa fler dagar samt vilka konsekvenser det kan få. Att införa riktlinjer för schemaläggningen där skolan inte får starta innan klockan 09:00 kan dock skapa begränsningar som försvårar schemaläggningen ytterligare, vilken redan idag är en komplex process med många olika faktorer att ta hänsyn till.

Handlingar i ärendet

Svar på motion om senare skolstart i kommunala högstadieskolor, 2023-04-27

Motion Centerpartiet – Senare skolstart i kommunal högstadieskola. 2023-02-17

Missiv till motionen: Senare skolstart i kommunal högstadieskola, 2023-02-17

Kopia på beslutet till:

För åtgärd:

asa.hager@vaxholm.se

fredric.edin@vaxholm.se

lina.tolander@vaxholm.se

sara.sandbacka@vaxholm.se

jenny.soderholm@vaxholm.se

För kännedom:

andre.wallin@vaxholm.se

MOTION

SENARE SKOLSTART I KOMMUNALA HÖGSTADIESKOLOR

"Att börja skolan senare på dagen förbättrar inte bara elevernas psykiska och fysiska hälsa, utan även deras studieprestationer". Så inleder Hans Teke, filosofie doktor i utbildningsvetenskap vid Lunds universitet, en debattartikel¹ i Sydsvenska dagbladet.

Under puberteten förändras ungdomars biologiska klocka så att man naturligt somnar senare på kvällen. Forskningen visar att ungdomar i snitt sover 2,7h för lite p.g.a. tidig skolstart. Tidig skolstart leder till kronisk sömnbrist² och att vi vuxna hoppas att ungdomar ska prestera på topp kl. 08:00 är alltså som att förvänta sig en livlig debatt i ett fullmäktige med starttid 05:12, fem dagar i veckan.

Ytterligare positiva effekter med senare skolstart är minskad trängsel i kollektivtrafiken under rusningstid (och säkert i många badrum hemma).

Det vanligaste motargumentet mot senare start är att ungdomar bara kommer vara uppe senare på kvällen, men detta har avfärdats upprepade tillfällen, exempelvis av Julie Bouergers et. al. redan 2014.³

Andra argument mot senare skolstart brukar vara planering av skolskjutsar och taxibåtar. Detta gäller dock så få elever i högstadiet att den eventuellt ökade kostnaden är ett lågt pris att betala för att förbättra våra ungdomars psykiska välmående.

Forskningen på området är entydig och välkänd sedan länge, men få initiativ har tagits inom skolverksamheter eller inom politiken. Det är dags att ändra på det sistnämnda.

Yrkande

Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för schemaläggning i Vaxholms högstadieskolor där tidigaste starttid för schemalagd ordinarie verksamhet sätts till 09:00.

Motionärer

Fredrik Östman (C), Pernilla Irevång (C)

¹ <https://www.sydsvenskan.se/2020-08-06/senarelagg-skoltiderna---nu>

² https://digitalcommons.law.umaryland.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=home_sec_fac_pubs

³ <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24336089/>

Kommunledningskontoret

Missiv till motionen: Senare skolstart i kommunal högstadieskola

Remissinstans

Barn- och utbildningsnämnden.

Svar på remissen

Remissvaret bör senast gå upp på BUNS sammanträde i maj och därefter skickas till remitterande myndighets (KS) inkorg i Evolution.

Med vänliga hälsningar

Kansliet / Lotta Nordgren
Huvudregistrator

Utbildningsförvaltningen
Annika Lönnbäck
Kvalificerad handläggare

Rapport antal inskrivningar i förskolan 2022

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen redovisar antal inskrivningar i förskolan under år 2022. Antal inskrivna barn varierar från månad till månad, men i snitt var 511 barn inskrivna i förskoleverksamhet år 2022. Majoriteten av barnen går i kommunala förskolor i Vaxholm. Det totala antalet inskrivna barn har minskat något jämfört med tidigare år, vilket hänger samman med nativiteten. Deltagandet i förskoleverksamheten är högt i Vaxholm.

Ärendebeskrivning

I Vaxholm finns det fyra kommunala förskolor och sex fristående förskolor som erbjuder verksamhet för barn från ett års ålder. Det är även möjligt för familjer att välja en förskola eller pedagogisk omsorg utanför kommunen. De kommunala förskolorna benämns i rapporten som egen regi medan fristående förskolor i Vaxholm samt fristående eller kommunala förskolor utanför kommunen går under samlingsnamnet extern regi.

I genomsnitt finns det 511 inskrivna barn per månad i egen och extern regi under år 2022. Antalet inskrivningar är något högre under vårterminen än under höstterminen, vilket framgår av tabell 1.

Antalet inskrivna barn är något lägre jämfört med tidigare år. År 2021 var i snitt 529 barn inskrivna i förskolan, medan antalet år 2020 uppgick till 568 barn.

Tabell 1: Antal inskrivna barn i förskolan under år 2022 fördelat per förskola, regi och månad.

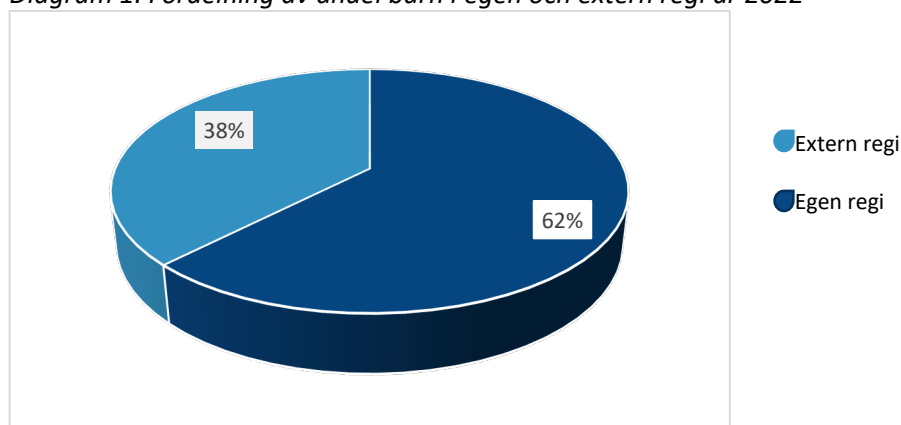
Avläsningsdatum är den 15:e varje månad.

		År 2022											
Förskola		jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Egen regi	Förskolan Blynäsvisken	98	98	99	99	98	97	95	65	64	67	66	66
	Förskolan Lekhagen	58	58	58	58	58	57	57	53	56	57	58	58
	Rindö förskola	60	59	61	62	62	62	61	57	57	57	57	56
	Överby förskola	119	119	120	122	123	122	122	107	114	115	115	115
	Totalt (egen regi)	335	334	338	341	341	338	335	282	291	296	296	295
Extern regi	Förskolan Flora	0	0	0	0	4	4	4	12	15	15	15	15
	Förskolan Freja	25	25	25	26	25	25	25	19	20	20	22	22
	Förskolan Skärgårdsholken	26	26	26	26	26	26	26	24	24	25	25	25
	Montessoriförskolan	28	28	28	29	31	30	26	21	25	25	25	26
	Söderkulla Pysslingen förskola	78	79	80	82	80	80	77	65	67	65	67	68
	Äppelängens förskola	29	29	29	30	30	30	30	28	28	29	29	29
	Förskola utanför Vaxholm	7	7	5	7	8	7	9	4	4	4	4	8
	Pedagogisk omsorg utanför Vaxholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Totalt (extern regi)	193	194	193	200	204	202	197	173	183	183	188	194
Totalt (egen och extern regi)		528	528	531	541	545	540	532	455	474	479	484	489

Förskolan Flora inledde sin verksamhet i maj 2022.

Den större andelen barn går i kommunala förskolor i Vaxholm. Av diagram 1 framgår att 62 procent av barnen går i en kommunal förskola i Vaxholm och 38 procent har valt en extern förskola i eller utanför Vaxholm. Endast ett barn går i pedagogisk omsorg utanför kommunen.

Diagram 1. Fördelning av andel barn i egen och extern regi år 2022

Deltagandet i förskola är högt i Vaxholm. Av alla barn mellan 3 och 5 år är det endast tre barn som inte deltar i förskola eller pedagogisk verksamhet.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Denna rapport redovisar antal inskrivningar i förskolan under år 2022 och bedöms därför inte få några konsekvenser för barn, utan information noteras till protokollet.

Jämställdhetsperspektivet

Rapporten bedöms inte få några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Annika Lönnbäck 2023-03-31

Kopia på beslutet till:

För kännedom: Rektorer förskolan

annika.fogelstrom@vaxholm.se

barbro.nystrom@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
André Wallin
Utbildningschef, Skolchef

Tjänsteutlåtande tidplan utredning ö-bidrag

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet

Sammanfattning

Följande områden avses belysas

1. Statistik andel vakanta platser inom dom två verksamheter som tar emot ö-bidrag
2. Kartläggning av ekonomiskt fördyrande omständigheter givet lokalisering av verksamheten
3. Konsekvenser vid minskat ö-bidrag
4. Barnkonsekvensanalys

Tidplan genomförande och återkoppling

Förvaltningen avser att utreda uppdraget under augusti, september och därefter återkoppla på nämnd i november 2023

Bakgrund

Förvaltningen har i uppdrag ett minska nettokostnadsavvikelse och har i det arbetet identifierat ej lagstadgad verksamhet och har av nämnden fått i uppdrag att utreda konsekvenser och möjligheter vid en besparing.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barnperspektivet beaktas i utredningen

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet beaktas i utredningen

Finansiering

Inom ram

Kopia på beslutet till:

rektor@vaxholm.se [förskolerektor@vaxholm.se](mailto:forskolerektor@vaxholm.se)

För åtgärd: andre.wallin@vaxholm.se lina.tolander@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
André Wallin
Utbildningschef, Skolchef

Tjänsteutlåtande utredning bidrag måltidsenheten

Förslag till beslut

Bidraget förblir oförändrat.

Sammanfattning

Då indikator koldioxidekvivalent kvarstår i mål och budget på nivå 1,6 så bedömer förvaltningen att bidraget inte går att minska.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslaget beslut bedöms ej påverka barnets bästa

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms ej påverka jämställdhetsperspektivet

Finansiering

Enligt tidigare ekonomiskt riktat bidrag

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: lina.tolander@vaxholm.se andre.wallin@vaxholm.se

För kännedom: parnilla.lindahl@vaxholm.se rektor@vaxholm.se
for skolerektor@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
André Wallin
Utbildningschef, Skolchef

Tjänsteutlåtande tidplan utredning öppna förskolan

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet

Sammanfattning

Följande områden avses belysas

1. Statistik redovisning av nyttjande och brukare
2. Vid en ekonomiskt halverad budget hur skulle öppettiderna för besökare med barn förändras?
3. Vid en ekonomiskt halverad budget finns det andra aktiviteter inom öppna förskolan som skulle prioriteras lägre och eller helt tas bort?
4. Lokalisering
5. Samverkansuppdrag med t ex familjecentrum
6. Personalkostnader
7. Barnkonsekvensanalys

Tidplan genomförande och återkoppling

Förvaltningen avser att utreda uppdraget under juni och augusti och därefter återkoppla på nämnd i september 2023.

Bakgrund

Förvaltningen har i uppdrag ett minska nettkostnadsavvikelse och har i det arbetet identifierat ej lagstadgad verksamhet och har av nämnden fått i uppdrag att utreda konsekvenser och möjligheter vid en besparing.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barnperspektivet beaktas i utredningen

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet beaktas i utredningen

Finansiering

Inom ram

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: lina.tolander@vaxholm.se andre.wallin@vaxholm.se

För kännedom: forskolerektorer@vaxholm.se rektorer@vaxholm.se

Kommunledningskontoret
Anton Hallström
Nämndsekreterare/utredare

Redovisning av delegeringsbeslut till 2023-05-22

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Förvaltningen redovisar följande delegeringsbeslut:

Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2023-04-17 §§36-49 (ej §37)

Delegeringsbeslut skolskjuts 230403 - 230508

Rapport delegeringsbeslut 6 kap Skollagen 230403-230508

Delegeringsbeslut tilläggsbelopp förvaltningsbesvär 2023-05-09

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2023-05-09

Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2023-04-17

Delegeringsbeslut skolskjuts 230403 - 230508

Rapport delegeringsbeslut 6 kap Skollagen 230403-230508

Delegeringsbeslut tilläggsbelopp förvaltningsbesvär 2023-05-09

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Förslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Förslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

s.40-44 undantagna publicering på hemsidan med hänvisning till dataskyddslagstiftning.

Uppgifter markerade med * är obligatoriska

Nr.*A9:	Rubrik*	Beskrivning*	Beslutsdatum*	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Uppskattad tidsåtgång (intern)	Uppskattade externa kostnader	Klart senast*
8	Nämndinitiativ (M)- Att införa dansämnet vid Vaxholms kulturskola för barn och unga.	Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur dans kan integreras i kulturskolans verksamhet med stöd av bidrag.	2022-09-26/§92		Ärendet tas upp på sammanträdet 2022-12-05. - Förvaltningen får i uppdrag att ansöka om stadsbidrag för att tillfälligt införa dans inom kulturskolan. Återkoppla till nämnden med plan om stadsbidrag beviljas. Förvaltningen får				
	Utredningsuppdrag verksamhet	Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten att förändra omfattningen på ett antal aktiviteter/områden som ej är lagstadgad verksamhet: 1. Ö-bidrag till Rindö förskola och Rindö skola 2. Ekologisk bidrag till måltidsenheten 3. Öppen förskola Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i maj 2023 tidplan för genomförande.	2023-03-13/§24						
	Utredningsuppdrag Rindöskola	1. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda befintlig kvalitet på Rindö skola. 2. Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i september 2023 tidplan för genomförande av utredning.	2023-04-17/§33						
	Utredningsuppdrag särskild språkavdelning	1. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda fortsatta behov av särskild språkavdelning inom förskolan och eventuella förslag på alternativ. 2. Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i september 2023 tidplan för genomförande av utredning	2023-04-17/§34						

Bevakningslista

Nr.*	Rubrik*	Beskrivning*	Beslut	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Klart
1	Nya slöjdlokaler Vaxö		BUN 2017/§45 (KS 2017/§65), BUN 2021/§125	Pågående	Genomförandebeslut KS 2021-11-25	Uppdrag SBN	
2	Utbyggnad av Resarö skola		BUN 2015/§23 (KS 2015/§46), BUN 2021/§126	Pågående	Utreda vad som kan inrymmas i befintliga byggnader.	Uppdrag SBF	
4	Ny förskola Norrbegret		KS 2017/§105	Pågående	Arbete pågår inom PLU:s ansvarsområde	Uppdrag PLU	
5	Underhålls- och investeringsplaner		BUN 2018/§101 KS 2019/§12	Pågående	Arbete pågår i samverkan ekonomi och fastighet, våren 2021	Uppdrag TFK	